

EKONOMINĖS APŽVALGOS Nr. 18
(2009 m. rugsėjo 2 d.)

UŽSIENIO ŽINIASKLAIDA APIE PASAULIO FINANSŲ IR EKONOMIKOS KRIZĘ.....	2
JAV	5
NYDERLANDAI	7
VENGRIJA	8
LATVIJA	9
LENKIJA	9
Ekonomika.....	9
Energetika.....	11
ČEKIJA.....	12
Ekonomika.....	12
Energetika.....	13
ŠVEICARIJA.....	13
UKRAINA	14
RUSIJA	16
Ekonominė politika, krizė ir antikrizinės priemonės, parama vietos pramonei	16
Užsienio prekyba	19
Energetika.....	20
Finansų rinkos.....	20
Verslo sąlygos.....	21
Nekilnojamasis turtas.....	22
Transportas	22
Rublio kursas, infliacija.....	22
Ekonominė informacija apie Lietuvą.....	22

UŽSIENIO ŽINIASKLAIDA APIE PASAULIO FINANSŲ IR EKONOMIKOS KRIZĘ

N.Roubini: „Didėja atsinaujinančios recesijos galimybė“

N.Roubini, Niujorko universiteto profesorius, išpranašavęs pasaulinę finansų krizę, straipsnyje publikuojamame *Financial Times* (2009-09-23) teigia, jog pasaulinė ekonomika dugną pasieks antroje šių metų pusėje. N.Roubini tvirtina, kad pasaulio ekonomikos atsigavimas bus U formos - JAV ir Vakarų Europos ekonomikos mažiausiai dar porą metų bus anemiškos bei jų augimas bus žemiau tendencijos (*below trend*).

N.Roubini taip pat perspėja apie pakartotines recesijos galimybę. Tokiam nerimui yra keletas priežasčių. Pirmiausia, stengdamiesi apsaugoti ekonomikas politikos formuotojai susidurs su dilema: jei stengdamiesi sumažinti valstybės biudžeto deficitą politikai didins mokesčius ir mažins išlaidas, jie gali pakenkti ekonomikos atsigavimui ir privesti ekonomiką prie stag-defliacijos (recesija ir defliacija). Tačiau jei biudžetai nebus mažinami, didės nerimas dėl augančios infliacijos, obligacijų pelningumas ir palūkanų normos augs, kas gali sukelti ekonomikos stagfiaciją. Kita priežastis, anot N.Roubini, yra greičiau nei *economic fundamentals warrant* kylančios energijos, maisto ir naftos kainos. Šios kainos gali dar labiau padidėti dėl spekuliacijų ar pernelyg dideliu likvidumui sukūrus dirbtinai didelę paklausą, įspėja N.Roubini.

Europos ekonomika

Giedrėjantis Europos „orų žemėlapis“

Orų žemėlapis – mėginimas pavaizduoti ekonomikos temperatūras visoje Europoje – yra labai įvairus: kai kurios šalys gyvuoja gerokai geriau už kitas, rašo *Financial Times* (2009-08-19). Lenkijos ekonomiką *Financial Times* vadina geriausiai funkcionuojančia ekonomika Europoje. Tuo tarpu Vokietija, anot *Financial Times*, yra geriausias pavyzdys kaip pasitikėjimo globalia ekonomika augimas gali teigiamai paveikti atskiros šalies ekonomiką. Nuo eksporto priklausoma Vokietijos ekonomika vėl auga. Tikimasi, kad ekonomika augs pakankamai greitai, kad būtų užkirstas kelias bedarbystės augimui šalyje.

Teigiama, jog Skandinavijos šalių ekonomikos stiprybė prieš ekonomikos krizę turėtų padėti jų ekonomikoms greičiau sugrįžti į normalų režimą. Vis dėlto, Suomiją smarkiai paveikė Rusijos ekonomikos smukimas ir stiprus euras. Kitose Europos šalyse progresas nepastebimas: antrajame ketvirtyje Olandijos BVP nukrito 0,9 proc. Belgijos ekonomika taip pat traukėsi.

Kaip jau tapo įprasta, didžiausias pavojus skelbiamas Baltijos šalims, teigiama, jog regionas pastaraisiais metais išgyveno didžiulę ekonomikos audrą, kuri regione juntama iki šiol. Tuo tarpu ekonomikos padėtį Ukrainoje ir toliau blogina nestabilus politinis klimatas. Kitame žemyno gale esančioje Airijoje vyksta procesai, kurie įvardijami kaip ilgalaikis ir skausmingas ekonomikos išlaidų sumažinimas.

Prancūzija ir Vokietija išėjo iš recesijos

Antrąjį šių metų ketvirtį Vokietijos ir Prancūzijos BVP augo po 0,3 proc. Sustiprėjęs eksportas ir padidėjęsios vartotojų išlaidos, taip pat ir vyriausybės skatinimo paketai, prisidėjo prie ekonomikos augimo. Vis dėlto, ir Prancūzijos, ir Vokietijos ekonomikos ekspertai pripažįsta, kad priežasčių euforijai nedaug. Ekonomistai mano, kad augantis nedarbas ir nerimas dėl Vokietijos bankų sektoriaus stabdys ekonomikos augimą. Pripažįstama, kad šių šalių ekonomikos augimas tebėra labai trapus ir dauguma analitikų prognozuoja ekonomikos susitraukimą ateinančiais ketvirčiais.

Manoma, jog vyriausybės negalės amžinai remti savo ekonomikas, taigi ekonomikos skatinimo programos turės baigtis. Prognozuojama, kad bedarbystė ir toliau augs. (BBC, 2009-08-13)

Tuo tarpu ekonomikos veikla euro zonoje nukrito 0,1 proc., tai rodo, kad viso regiono ekonomika tebėra recesijoje. (BBC, 2009-08-13) Faktas, jog Prancūzijos ir Vokietijos ekonomikos pradėjo kilti, kai tuo tarpu kitos didžiosios euro zonos ekonomikos tebesmunka (Ispanijos ir Italijos BVP antrajame šių metų ketvirtyje susitraukė atitinkamai 1 proc. ir 0,5 proc.), skatina kalbas apie dviejų greičių euro zoną. (The Economist, 2009-08-20)

Didžiojoje Britanijoje nebėra recesijos – tyrimas

Rekordiškai išaugęs verslo pasitikėjimas Didžiojoje Britanijoje signalizuoja, kad šalies recesija artėja prie pabaigos, teigia Anglijos ir Velso privilegijuotų buhalterių instituto atstovai (The Institute of Chartered Accountants in England & Wales). “Nors nėra abejonių, kad Didžiosios Britanijos ekonomika juda atsigrąžimo link, turime rimtai įvertinti iššūkius, kurie laukia verslo”, - teigiama tyime.

Tuo tarpu, anot oficialių šalies duomenų, Didžioji Britanija išlieka recesijoje. Vyriausybės antrojo ketvirčio duomenys rodo, kad šalies ekonomika susitraukė 0,8 proc. (AFP, 2009-08-24)

Baltijos šalys

Niūri Baltijos šalių perspektyva, tačiau jas išgelbės Švedijos bankai

Baltijos regionui ir toliau žadamos niūrios perspektyvos, nors matomi tam tikri krizės sušvelnėjimo požymiai. Tačiau, panašu, jog Švedijos bankai, sugebės atsilaikyti net jei ir regione padėtis stipriai pablogėtų, teigia Švedijos finansų priežiūros valdybos generalinis direktorius M.Andersson. Anot jo, krizė atskleidė fundamentines problemas tarp visuomenės ir bankų sistemos, todėl susitarimai tarp jų turi būti peržiūrėti. Mokesčių mokėtojams neturėtų tekti visi nuostoliai, kai tuo tarpu bankai mėgaujasi privilegijomis, sakė A.Andersson (The Wall Street Journal, 2009-08-21).

Swedbank optimizmas Baltijos šalių atžvilgiu

„Swedbank“ grupės vadovas M.Wolf įspėjo, jog Baltijos šalys yra ypatingai sunkioje padėtyje, tačiau antrą šių metų ketvirtį regiono valstybėse sulėtėjo „blogų kreditų“ augimo tempai. (Financial Times, 2009-08-18)

Latvijos ekonominė krizė

Lato devalvavimas prilygtų „Lehman Brothers“ bankrotui – ekspertas

Europai lato devalvacija gali būti taip pat pavojinga, kaip Amerikos investicinio banko „Lehman Brothers“ žlugimas pernai metų rugsėjį, teigia Vašingtono Petersono tarptautinės ekonomikos instituto profesorius A.Aslandas. Anot jo, esant nekontroliuojamai lato devalvacijai, jo vertė gali sumažėti 50 proc. Tai suardys finansinę vyriausybės sistemą, nes užsienio skola pasididės iki 270 proc. nuo BVP. Devalvavus latą Vakarų Europos valiutos netektų 15-20 proc. vertės, o Estijos, Lietuvos ir Bulgarijos valiutų režimai visiškai žlugtų. Paskui bankrutuotų kelios dešimtys įtakingų bankų, o visą Europą ištiktų bankų krizė, niūrią ateitį piešia A.Aslandas. (Delfi.lv, 2009-08-19)

Nauja emigracijos banga

Su ekonomikos krize kovojančioje šalyje mažinami atlyginimai, žmonės netenka darbo, todėl ieškančiųjų jo svetur skaičius šoktelėjo septynis kartus. Padėtis panaši kaip 2004-aisiais, kuomet Latvijai prisijungus prie ES taip pat plūstelėjo bet kokio darbo užsienyje ieškančiųjų banga. Nedarbas Latvijoje dabar siekia 11,8 proc. O rudenį įdarbinimo agentūros tikisi dar didesnių eilių – vyriausybė ėmėsi, kaip sako, didžiųjų institucijų pertvarkos. Į įdarbinimo agentūras turėtų kreiptis gerą išsimokslinimą ir anksčiau gerai apmokamus darbus turėję žmonės. (*Lrt.lt*, 2009-08-21)

Norvegijoje baigėsi recesija

Naujienu agentūra *AFP* (2009-08-20) remdamasi Norvegijos Karalystės paskelbtais oficialiais duomenimis pranešė, kad lyginant su pirmuoju šių metų ketvirčiu antrajame šalies ekonomika augo 0,3 proc.

Rusija skelbia apie ekonomikos atsigavimą

Rusijos federacijos pirmasis ministro pavaduotojas I.Šuvalovas paskelbė apie Rusijos ekonomikos augimą, praneša *Lenta.ru*. Lyginant su 2009 m. pirmuoju ketvirčiu Rusijos BVP išaugo 7,5 proc. (Naudotasi *Delfi.lt* vertimu, 2009-08-24)

Atleistas Gruzijos ekonomikos ministras

Tuo tarpu Gruzijos premjeras N.Gilauri praėjusį penktadienį (rugpjūčio 21 d.) atleido Gruzijos ekonomikos ministrą L.Zhvania. Atleidimo priežastis - nepatenkinama Gruzijos ekonomikos būklė. Prognozuojama, kad šiais metais Gruzijos ekonomika susitrauks 1,5 proc. (*AFP*, 2009-08-21)

Japonija

Netikras atsigavimas

Balandžio-birželio mėnesiais buvo užfiksuotas 0,9 proc. Japonijos ekonomikos augimas. Analitikai teigia, kad ši augimą lėmė vyriausybės ekonomikos skatinimo paketas, tačiau nėra aišku ar tokia padėtis išsilaikys ateityje. (*BBC*, 2009-08-17) Ekonomistai neatmeta atsinaujinančios recesijos galimybės šalyje, ypač jei sulėtės atsigavimas JAV ir kitose pagrindinėse ekonomikose. (*Reuters*, 2009-08-16)

Nors Japonijos eksportas padidėjo 6,3 proc., ekspertai įspėja, kad šalies ekonomikos atsigavimas gali greitai išsivėpti, jei nepadidės vidinė paklausa, kur mažėjantys atlyginimai ir baimės dėl darbo netekimo smarkiai pakoregavo namų ūkių išlaidas. Nedarbas Japonijoje šiuo metu pasiekė pastarųjų šešių metų rekordą - 5,4 proc.

The Economist (2009-08-17) komentuodamas Japonijos ekonomikos atsigavimą rašo, kad tai techniškai reiškia, jog šalyje baigėsi recesija. Tačiau kuklus atsigavimas po tokio smarkaus nuosmukio menkai džiugina ir Japonijos piliečius, ir valdančiąją partiją, kuriai prognozuojamas istorinis pralaimėjimas šių metų rugpjūčio 30 d. rinkimuose.

Azijos-Ramiojo vandenyno regionas daugelį finansų analitikų nustebino savo atsigavimo greičiu. Kinija, Pietų Korėja, Indonezija, Singapūras ir Hong Kongas praneša, jog antrajame ketvirtyje jų ekonomika augo. (*Reuters*, 2009-08-17)

Parengė Ingrida Darašaitė, IVRD Informacijos stebėjimo ir analizės skyriaus vyresnioji specialistė

INFORMACIJA IŠ LR ATSTOVYBIŲ UŽSIENYJE

JAV

Gamybos sektorius. Rugspjūčio mėn. verslo aktyvumas JAV didėjo labiau nei buvo prognozuojama. Čikagos Institute for Supply Management (ISM) patvirtino, kad gamybos sektoriaus verslo barometras padidėjo iki 50, aukščiausiai nuo 2008 m. rugsėjo. (Bloomberg News prognozavo 48). Liepos mėn. ISM indeksas buvo 43,2. ISM indeksas iki 50 indikuoja mažėjimą, virš 50 – didėjimą.

Ekonomistai pažymi, kad tai vyksta daugiausia automobilių gamintojų sąskaita, kuriems labai padėjo federalinė \$ 3 bln injekcija per „CARS“ - „Cash For Clunkers“ programą. Pabrėžiama, kad didėja JAV automobilių paklausa užsienyje. Pasibaigusi programa padėjo parduoti 690,000 naujų automobilių. Japonijos automobilių gamintojai Toyota, Honda ir Nissan pardavė 41%, [General Motors](#), [Ford](#) and [Chrysler](#) —38.6% visų automobilių. Penki populiariausi modeliai - Toyota Corolla, Honda Civic, Toyota Camry, Ford Focus ir Hyundai Elantra.

Augo ISM naujųjų užsakymų indeksas – 52,5 (nuo 48 – liepą). Tai yra vienas svarbiausių aktyvumo indikatorių, ir jis sparčiau didėja nuo to, kai pasiekė dugną -23,1- 2008 m. gruodį. ISM gamybos indeksas išaugo iki 52,9 (liepa – 43,3).

Ekonomistai nesutaria, ar masyvus Federalinio rezervo pinigų paleidimas į apyvertą sukels **infliaciją**. Pusė nacionalinės verslo ekonomistų asociacijos narių (The National Association of Business Economists), apklaustų ši mėnesį, mano, kad infliaciją pavyks suvaldyti, 41 % nesutinka. Ekonomistai sutaria, kad 2014 – 2018 metais infliacija (be maisto ir energijos nešėjų) sieks 3%. Federalinis rezervas siekia išlaikyti 1.5% - 2% infliacija.

Beveik 70% šios asociacijos narių pritaria dabartinei monetarinei politikai (pernai taip manė 56%).

Besirinkdami iš daugybės finansų revizijos būdų, jie išskyrė

a) suderintą rinkų reguliavimu užsiimančių institucijų veiklą bei

b) būtinybę keisti reitingavimo kompanijų veiklą,

kaip svarbiausius išlaikant finansinį stabilumą ir duosiančias daugiausia naudos vartotojams bei verslui.

JAV verslo spauda atkreipia dėmesį į **ekonominio atsigavimo** fragmentiškumą. Vienoje korporatyvinės JAV ekonomikos pusėje – kompanijos ir bankai, dažniausiai labai didelį, kurie turi nevaržomą priėjimą prie kreditų. Kitoje pusėje – smulkusis verslas, kuris negali pasiskolinti arba turi skolintis labai blogomis sąlygomis.

Labiausiai dabar išlošia didelės kompanijos, kurios gali apeiti bankus ir skolintis tiesiogiai iš kapitalo rinkų. Rinkos labiau nusiteikusios rizikingoms paskoloms. 2009 m. sausio mėn. tik 8 iš 56 bondus parduodančių kompanijų produktai buvo vertinti žemiau investicinio lygio (below-investment-grade, or "junk,"), 2009 m. rugspjūtį jau 24 iš 60 sandorių pateko į "junk" kategoriją.

Tikėtina, kad **didžiausi JAV bankai** išeis iš krizės stipresnį, nei anksčiau. Nors jie patyrė didelius nuostolius investuodami į neaiškius komplikuotus finansinius produktus ir iki šiol patiria nuostolius dėl didėjančio paskolų nemokumo, bankai buvo stabilizuoti milžiniškais kiekiais mokesčių mokėtojų pinigų.

Reikia pastebėti, kad Fed uždirbo iš TARP (Troubled Asset Relief Program) paskolų apie \$4 bln. Tiek sumokėjo aštuoni TARP paskolas gražinę JAV bankai. Spauda pabrėžia, kad skolindamiesi privačiose rinkose tie patys bankai turėtų mokėti trigubai tiek – t.y \$12 bln. ir kad mokesčių mokėtojai „padovanojo“ bankams apie \$8 bln.

Antrame 2009 m. ketvirtyje septyni didžiausi komerciniai bankai uždirbo daugiau nei \$14 bln. Kai kurie didžiausi bankai - J.P. Morgan Chase & Co., U.S. Bancorp, PNC Financial Services Group Inc. ir BB&T Corp., užtvirtino savo megabankų statusą, pirkdami konkurentus.

Pirmojo pusmečio pabaigos duomenimis, trys didžiausi JAV bankai - Bank of America, Wells Fargo, ir J.P.Morgan – bendrai turėjo \$2.3 trl šalies vidinių depozitų, kas sudaro 31% visų depozitų. Apie tai informuoja federalinių depozitų draudimo korporacija (FDIC - the Federal Deposit Insurance Corp.). Dar 2007 m. trys didžiausi JAV bankai disponavo 20% šalies depozitų.

Moody's, UBS, Wells Fargo, MFR Inc. pagerino **JAV BVP** prognozes – iki 2.5 –3% augimo trečiame 2009 m. ketv. (anksčiau – 0,2-2%) ir 2,1-3% -ketvirtame ketv. (anksčiau – 0,2-2.5%). Ekonomistai tikisi, kad sumažėjusios atsargos, padidėję pardavimai ir neblogi gamybos sektoriaus rodikliai padės antrame 2009 m. pusmetyje, tačiau ilgalaikės perspektyvos JAV ekonomikos perspektyvos išlieka miglotos. Pagrindiniu klausukų išlieka vartojimas.

Federalinio rezervo bankas pereina į mažiau agresyvų režimą, nes ekonomika ir finansų rinkos indikuoja stabilizaciją. Pigios trumpalaikės palūkanos, masyvi pinigų injekcija, daugybinės vartojimą ir skolinimą skatinančios programos didina infliacijos tikimybę, ir savalaikis stabdymas yra nepaprastai svarbus. Fed šiais metais paleido į JAV ekonomiką virš \$1 trl. USD

Komercijos departamento duomenimis, **vartojimas** birželio mėn. augo 0.4% (įvertinus infliaciją kirto 0.1%). Asmeninės pajamos birželį mažėjo 1.3% , tai didžiausias kritimas per 4 metus.

Nekilnojamo turto kainos pirmame 2009 m. pusmetyje krito 17%. Duomenys indikuoja, kad situacija komercinio ir gyvenamojo nekilnojamojo turto rinkose išlieka prasta. Bankų duomenimis, beveik 38% viso JAV gyvenamojo nekilnojamojo turto verti mažiau, nei jiems išduotos paskolos.

Asmeninės santaupos sumažėjo birželį iki 4.6% (gegužės mėn. 6.2%). Manoma, kad pasibaigus federalinėmis vartojimą skatinančioms programoms, vartotojai vėl suverš diržus.

Industrinė produkcija liepos mėn. augo 1%. Šis rodiklis mažėjo kiekvieną 2008-2009 m. mėnesį (ir aplemai 17 iš 18 mėnesių pastarųjų mėnesių), taigi net nedidelis augimas yra labai laukiama žinia. Be automobilių ir jų dalių, 0.2% padidėjo metalų apdorojimo ir transportavimo įrangos gamyba. Neįprastai šalta vasara 2.4% mažino komunalinių paslaugų paklausą.

Industrinių pareigumų panaudojimas, sumažėjęs iki rekordiškai žemų 68% birželį, šiek tiek pagerėjo liepą – iki 68.5%.

Infliacijos ženklų vartojimo prekių kainose kol kas nesimato.

Darbo statistikos biuro duomenimis **vartojimo prekių kainų indeksas** (CPI-U) liepos mėn. nesikeitė (birželį didėjo 0.7%). Per paskutinius 12 mėn. CPI indeksas sumažėjo 2.1%. Energijos nešėjų kainų indeksas nuo 2008 m. liepos sumažėjo 28.1%).

Ilgalaikių (virš 3 metų) **vartojimo prekių kainos** liepos nesikeitė. Augo tabako, naujų automobilių, medicinos paslaugų, aprangos, oro transporto kainos. Nekilnojamo turto nuomos kainos išlieka stabilios.

JAV importuojamų prekių indeksas sumažėjo 0,7% (prieš tai indeksas augo keturis mėn. iš eilės).

Darbo statistikos biuro duomenimis **nedarbas** liepos mėn. tebeaugo (netekta 247,000 darbo vietų), ir sudaro 9.4%. Fed pirmininkas Ben Bernanke mano, kad iki 2011 pabaigos nedarbas išliks apie 8%.

Įvertinus infliaciją, **darbo užmokestis** liepą padidėjo 0.4% (1% nuo 2008 m. liepos mėn.)

Parengė Dina Kopilevič, Lietuvos generalinio konsulato Niujorke antroji sekretorė

NYDERLANDAI

Infliacija

Nyderlandų nacionalinis statistikos biuras pranešė, kad liepos mėn. infliacija buvo 0.2% - žemiausia per pastaruosius dvidešimt metų. Birželį infliacija buvo 1.4%. Infliacija sumažėjo dėl kritusių vartojimo prekių, maisto, elektros, dujų kainų. Tačiau pastatų nuomos kainos liepą šoktelėjo 2.8% .

Nedarbas

Nedarbo lygis Nyderlanduose gegužės-liepos mėn. išliko stabilus – 4,9 % arba 386 000 gyventojų. Praeitais metais tuo pačiu laikotarpiu nedarbas siekė 4% . Per pastarąjį pusmetį bedarbių daugėjo po maždaug 11 000 per mėnesį. Kitais metais prognozuojamas iki 8% nedarbas.

Antrame ketvirtyje ekonomika smuko 5.1%

Palyginus su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, Nyderlandų ekonomika 2009 m. antrame ketvirtyje sumažėjo 5.1%. Tai didžiausias ekonomikos smukimas nuo II Pasaulinio karo laikų.

Palyginus su pirmuoju ketvirčiu, ekonomika smuktelėjo dar 0.9%. Nyderlandų ekonomika jau smunka penktąjį ketvirtį iš eilės – tai ilgiausias registruotas neigiamo augimo laikotarpis Nyderlanduose. Tačiau prognozuojama, kad kitais metais ekonomika trauktis nebeturėtų - 2010 m. planuojamas nulinis augimas.

Investicijos, eksportas

Palyginus su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, antrajame 2009 m. ketvirtyje investicijos sumažėjo 13%. Atitinkamai eksportas sumažėjo 10%. Namų ūkių išlaidos antrame ketvirtyje sumažėjo 2.6%. Pastebima, kad padidėjo tik vyriausybės išlaidos - beveik 3%.

Nyderlandų ekonomika atsigauna lėčiau nei Prancūzijos ar Vokietijos

Recesija Nyderlanduose dar nesibaigė. Ekonomika antrajame ketvirtyje vėl traukėsi, daugiausia dėl statybų sektorių ištikusios stagnacijos. Daugumoje eurozonos šalių padėtis klostosi palankiau, nei Nyderlanduose - Vokietijos ir Prancūzijos ekonomikos vėl auga.

Palyginus su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, antrajame šių metų ketvirtyje gamybos vertė Nyderlanduose buvo mažesnė 5.1% ir 0.9% mažesnė nei pirmame ketvirtyje. Tai lėmė dramatiškas statybų pramonės smukimas ir mažesnė dujų gamyba.

Ekonomikos smukimas būtų buvęs dar didesnis, jei vyriausybė nebūtų padidinusi savo išlaidų.

Parengė Gina Kazlauskienė, Lietuvos ambasados Nyderlanduose trečioji sekretorė, vykdanči laikinosios reikalų patikėtinės funkcijas

VENGRIJA

- II ketvirčio BVP nusomūkis, palyginus su tuo pačiu pernai metų laikotarpiu sudarė 7,6 proc. Prognozuotas 7,1 proc. smukimas. I ketvirčio smukimas patikslintais duomenimis sudarė 6,1 proc. II š.m. kevirtį palyginus su I BVP smuko 2,1 proc. Nepaisant to, Finansų ministerija nenumato š.m. biudžeto peržiūros. Vyriausybė prognozuoja 6,7 proc. BVP smukimą 2009 m.
- Metinė infliacija liepą sudarė 5,2 proc. Infliacija per pirmus š.m. 7 mėn. sudarė 3,6 proc., o liepą palyginus su birželiu šis rodiklis paaugo 2,3 proc. Pagrindinė priežastis – PVM padidėjimas nuo 20 iki 25 proc. nuo liepos 1 d.
- Liepos pabaigoje HU biudžeto deficitas siekė 3,1 proc. BVP. Metinis deficitas, pasak FinMin atstovų, sudarys 3,9 proc. BVP.
- Patikslintas pramonės produkcijos nuosmūkis š.m. pirmą pusmetį sudarė 22,5 proc., palyginus su tuo pačiu pernai metų laikotarpiu. Tuo tarpu birželį, palyginus su ankstesniu mėnesiu, pramonės produkcija paaugo 1,7 proc. Tai buvo antras mėnuo iš eilės, kai šis rodiklis paaugo, palyginus su ankstesniu mėnesiu. HU žiniasklaidos požiūriu, tai rodo, kad jau pasiektas smukimo dugnas.
- Birželio pabaigoje Vengrijos Vyriausybės konsoliduota skola bruto siekė 76,9 proc. BVP. I ketvirčio pabaigoje ji siekė 82,9 proc. BVP, pernai metų pabaigoje – 73 proc.
- Realus darbo užmokestis Vengrijoje I š.m. pusmetį sumažėjo 2,2 proc. plg. su tuo pačiu pernai metų laikotarpiu, o infliacija sudarė 3,3 proc.
- Statybos pramonė birželį paaugo 15,9 proc., lyginant su tuo pačiu pernai metų mėnesiu. Daugiausia tai lėmė infrastruktūrinių projektų vykdymas (autostradų ir ketvirtosios metro linijos Budapešte tiesimas).
- Rugspjūčio 26 d. žiniasklaida paskelbė 2010 m. ministerijų biudžetų planus pagal 2010 m. šalies biudžeto pradinį projektą:

Ministry budgets for 2010 (Ft bn)		
Ministry	2009	2010
PMO	74.1	62.9
Local Government	94.7	88.0
Agriculture	187.2	129.9
Defence	307.4	262.4
Justice	304.2	304.7
Economy	39.1	30.5
Environment	42.9	31.3
Transport & Energy	150.2	140.4
<i>Foreign Affairs</i>	<i>45.2</i>	<i>47.9</i>
Education	416.5	386.9
Health	46.6	41.9
Finance	138.3	153.9
<i>Social & Labour</i>	<i>212.2</i>	<i>134.8</i>

Oficialus EUR ir HUF kursas rugspjūčio 26 d. buvo 266,95 forintai už 1 eurą.

Pažymėtina, kad pagal šį projektą labiausiai mažėja socialinės ir darbo ministerijos biudžetas, o URM – netgi išauga (!).

Dabar šalies biudžeto projektas rugsėjo 1 d. bus svarstomas Vyriausybėje, rugsėjo 9 d. jį numatoma patvirtinti ir rugsėjo 11 d. perduoti Parlamentui.

- Vidutinis nedarbo lygis gegužę-liepą siekė 9,7 proc. Balandį-birželį jis buvo 9,6 proc., o pernai gegužę-liepą šis rodiklis buvo 7,5 proc. Ekspertai spėja, kad 2010 m. pradžioje nedarbas išaugs iki 11 proc. ir visus metus „suksis“ apie 10 proc. žymą.
- Nacionalinis bankas padidino š.m. biudžeto deficito prognozę nuo 3,9 proc.(gegužės mėn. prognozė) iki 4,1 proc. Namų ūkių vartojimas turėtų smukti ne 7,9 proc., bet 8,5 proc., importas sumažės ne 14 proc., bet 17 proc. Infliacija 2009 m. turėtų siekti 4,5 proc., 2010 m. – 4,1 proc., 2011 m. – 2,1 proc. Ekonomikos dugnas turėtų būti pasiektas 2010 m. II pusėje. Ekonomikos smukimas 2009 m. turėtų siekti 6,7 proc., 2010 m. – 0,9 proc., o 2011 m. numatomas 3,4 proc. augimas.
- Rugspjūčio 26 d. į HU atvyko TVF delegacija deryboms prieš skiriant 4-ją 1,5 mlrd. paskolos dalį iš 11,7 mlrd. Vengrijai skirtos TVF paskolos.

Parengė Mindaugas Čiaglys, Lietuvos ambasados Vengrijoje pirmasis sekretorius

LATVIJA

Apie Lietuvos ūkio stabilizavimosi ženklus

Dienraštis „Бизнес&Балтия“ rugspjūčio 26 d. rašo, kad remiantis paskutiniaisiais Lietuvoje paskelbtais statistiniais duomenimis, šalies ūkio nuosmukis yra mažesnis, nei prieš tai buvo skelbta. Publikacijoje „Lietuva įsikrauna optimizmu“ yra cituojamas Lietuvos Ministras Pirmininkas Andrius Kubilius, pasak kurio, blogiausieji laikai ekonomikoje jau pasibaigė.

www.bb.lv

Tuo tarpu kitas dienraštis „Телеграф“ kiek ironizuodamas teigia, kad Lietuvos statistikos departamentas, kuris paskelbė, kad šalies bendras vidaus produktas smuko ne 22,4 proc., kaip buvo skelbta anksčiau, bet 20,2 proc., taip gelbėja šalies ekonomiką.

www.telegraf.lv

Dienraštis „Dienas Bizness“ rugspjūčio 26 d. teigia, kad lietuviai atsisako investicijų į Parex banką. Anot dienraščio, atsižvelgiant į tai, kad Parex banko akcininkai per ilgai rengia naują vystymo strategiją, savo ankstesnių ketinimų atsisako potencialūs Parex banko pirkėjai. Pavyzdžiui, „lietuviškas Ūkio bankas atsisakė pirkti banko aktyvus Azerbaidžiane“, pažymi dienraštis.

www.db.lv

Parengė Natalija Burbienė, Lietuvos ambasados Latvijoje patarėja

LENKIJA

Ekonomika

Nežiūrint pakankamai gerų Lenkijos makroekonominių rodiklių, Vyriausybė pradeda įgyvendinti planą, kurio pagrindinis rodiklis – valstybiniame sektoriuje darbuotojų iki 2011 m. turi sumažėti 10 proc. (Rzeczpospolita). Parengtas įstatymo projektas, kurio nepavyksta „pasieki“ spaudai. Jame numatyta minėtas etatų karpymas, kuris apims ministerijas, fondus, administracijas, valdomas valstybės Išskyrus savivaldybes. Šiuo metu renkama informacija apie etatus, laisvas darbo vietas. Bendras efektas turi pasiekti 0,27-0,43 mlrd. zł. sutaupyto lėšų bei 32 tūkst. Atleistų tarnautojų.

Laivų statyklų Gdynėje ir Ščecine pardavimo klausimas dar neišspręstas. Nors 17 d. buvo terminas, kada kataro akcinis fondas (Stichting Particulier Fonds Greenrights) turėjo įmokėti nustatyta sumą, kaip pagrindą sandoriui – laivų statyklų pirkimui. Ekspertai šį neišskų sandorį vertina, kaip išankstinį politinį susitarimą Kataro ir Lenkijos premjerų ir tik po tokio „spaudimo“, fondo apsisprendimą investuoti į laivų statyklas. *Eilės tarp investuotojų nebuvo, tai visų pirma politikų susitarimas dėl galimos investicijos.* Dabar potencialus investuotojas savotiškai delsia, kad parodytų savo reikšmingumą. Priminimui : Europos komisija leido rasti naują investuotoją, atitinkamomis sąlygomis, kad būtų išsaugotos (nereikėtų gražinti) ankstesnės dotacijos. Kataro fondui nesudarius kontrakto, dar lieka vienas mėnuo rasti kitą investuotoją. Neradus, bus sudaryta likvidavimo įmonė, kuri atliks bankroto procedūras. Kartu reiktų EK pritarimo. Apžvalgininkai neatmeta ir dar vienos versijos, kad vietoj ankstesnio fondo, galbūt investuos į laivų statyklas Kataro Vyriausybės pilnai valdomas fondas, kartu didžiausias toje šalyje, Qatar Investment Authority. Profesinių sąjungų, veikiančių laivų styplose vadovai teigia, kad optimizmo nelieka. *Tai buvo premjero propagandinis triukas prieš Euro parlamento rinkimus, statyklas uždarys, darbuotojus atleis.* Numatyta kataro fondo investicija buvo apie 400 mln. zł. – 287 mln. už Gdynės statyklą, 94 mln. už Ščecino.

Lenkijos Vyriausioji statistikos valdyba (GUS) perdavė informaciją, kad **2009 m. liepos mėnesio vidutinis darbo užmokestis padidėjo**, lyginant su 2008 m. atitinkamu mėnesiu, 3,9 proc., yra 3361,9 zł. Lyginant su birželio mėnesiu, pakilo 2,3 proc. GUS duomenimis, liepos mėnesį dirbančiųjų buvo 0,1 proc. arba 2,2 tūkstančio mažiau, nei birželio mėnesį. Gamyba pramonėje sumažėjo 2,8 proc., lyginant su birželio mėnesiu. Tai būtų 5,3 proc. mažiau, neu 2008 m. liepos mėnesį. Rezultatus gelbsti statybos, kurios minėtu laiku išaugo 10,1 proc. (!)

Lenkija, kartu su kitomis ES šalimis, pateikė ūkio augimo optimistines prognozes. BVP augimas antrame ketvirtyje 0,6 proc. Tai daugiau, nei buvo analitikų prognozuojama. Pirmame ketvirtyje buvo 0,8 proc. augimas. BNP Paribas ir Citi Handlowy bankų analitikai teigia, kad Lenkijai gali pavykti išvengti metinės recesijos. PKO BP specialistai spėja, kad labiausiai nukentės vartojimas – kris 2,3 proc., investicijos – iki minus 2,1 proc. Finansų viceministras L.Kotecki teigia, kad svarbiausias rodiklis – mokesčių yra PVM surinkimas. Liepos mėnesio preliminarūs rezultatai leidžia daryti išvadas, kad tai nėra trumpalaikis reiškinys, o teisingų sisteminių šio mokesčio surinkimo pakeitimų, padarytų metų pradžioje, padarinys. Finansų ministerija net spėja, jog BVP augimas gali būti 2010 m. didesnis nei 0,5 proc.

Mažmeninė prekyba liepos mėnesį, lyginant su birželio mėnesiu, išaugo 6,9 proc., o metų skalėje – 5,7 proc. Didžiausias augimas drabužių ir avalynės sektoriuje (19,6 proc. augimas), kosmetikos ir farmacijos(16,1 proc.), maisto produktų (12 proc.). nedarbas augo nežymiai. Liepos mėnesį buvo 10,8 proc. arba beveik 1,7 mln. (birželis – 10,7 proc.). Tačiau ekspertai atsargiai vertina pasisakymus, kad ūkis atsigauna. Mažmeninės prekybos pagyvėjimas dar nesudaro sąlygų eksportui. Kai kas teigia, kad rudens pabaiga dar kartą „sudrebins“ rinkas, atsilies ir didėjantis nedarbas. Pricewaterhouse Coopers Polska ekonomikos patarėjų grupės vadovas W.Orlowski teigia, *kad Lenkija, pasirinkusi vokiškąjį antikrizinį planą, t.y. nedidinant išlaidų iš valstybinio sektoriaus, koreguoti norminius aktus, taip gyvinant ūkinę subjektų veiklą. Didelė parama iš ES ilgalaikių ir trumpalaikių fondų, padeda geriau gaivinti bendrą ūkį. Vyriausybei dar būtina paspartinti įstatymų pataisas dėl bankinių paskolų sektoriaus suaktyvinimo.*

2009-08-26 po atostogų tęsia darbą Lenkijos Seimas. Apie 125 nauji įstatymų projektai, parengti Vyriausybės laukia savo likimo. Vienas iš svarbesnių – **pajamų mokesčio įstatymo pakeitimai.** Dabar it Lenkijoje, esant vienai darbo sutarčiai, už pajamų mokesčio mokėjimą ir

atsiskaitymą su įmokomis bus atsakingas darbdavys (iki šiol tai vykde darbuotojas). Minetus projektus tikimasi apsvarstyti ir priimti dar iki metų pabaigos.

Lenkijoje veikia 14 specialiųjų ekonominių zonų (SEZ). Po rugpjūčio 5 d., įsigaliojus naujoms įstatymo, reguliuojančio šią sritį, pataisoms, **tik viena SEZ turi savo Vyriausybės potvarkių patvirtintus dokumentus.** „Gazeta prawna“ savo straipsnį pavadino „Investuotojai laukia“. Tokia situacija neramina. Šiuo metu Ūkio ministerija rengia SEZ vystymo planus, kurie apima tikslus, veiksmus, kuriais bus pasiekti tikslai, taip pat pareigos valdytojo. Tokių planų projektai perduoti Vyriausybės teisei tarnybai. Gavus pritarimą, bus patvirtinti ir paskelbti. Neesant tokių planų, jokios investicijos ir projektai SEZ negalimi.

Energetika

Poznanės energetikos įmonė Enea, kaip jau buvo minėta, turi būti parduota dar šiais metais. Iždo ministerija informuoja, kad apsispręsta tolesnes derybas vesti su Vokietijos koncernu RWE. Konkurentų nebuvo daug, tik vienas investicinis fondas. Bet Iždo ministerija, per privatizavimo agentūrą, buvo numachiusi, kad investuotojas turėtų būti iš energetinių įmonių. Kalbama apie 2,3 mlrd. USD kontraktą arba 6,84 mlrd. zł. Vyriausybės siekiai buvo kiek didesni – apie 10 mlrd. Kontraktas turėtų būti baigtas dar gruodžio mėnesį. Savo tikslų įgyti minėtą Lenkijos bendrovę neatskleidžia švedų Vattenfall. Šiuo metu ji jau turi 18,7 proc. akcijų. Šio koncerno dukterinė Lenkijos įmonė Vattenfall Polska, jos vadovo T.Wahlborg teigimu, akcijų biržoje teoriškai gali teikti priešpriešinį pasiūlymą ir įsigyti parduodamą valstybės akcijų paketą. *Enea jau dabar būtina reorganizuoti, nutiesti ir atnaujinti perdavimo tinklus, pastatyti naują bloką Koźlenice elektrinėje.* Enea šiuo metu gamina 9 proc. elektros energijos Lenkijoje. Parduodamų elektros kiekių rinkoje ji turi 15 proc. dalį. Tai trečia pagal dydį šios srities įmonė Lenkijoje. Kol kas ir vokiečiai, ir švedai teigia, kad yra finansiškai pilnai pasirengę pirkimui.

Vokietijos koncernas RWE įsteigė bendrą įmonę su Lenkijos Anglies kasykla. Ši įmonė iki 2015 m. turi pastatyti senos kasyklos vietoje, vietovėje Wole (kasykla - Czczott), šiluminę elektrinę, investicija apie 1,5 mlrd. eurų. RWE įneša kapitalą, o anglies kasykla nekilnojamąjį turtą. Statybos darbų pradžia numatyta 2013 m. Vėliau anglies kasyklos išsaugos 25 proc. naujos elektrinės kapitalo. Anglies kasyklų įmonė planuoja ir daugiau panašių sandorių su užsienio investuotojais.

Paskutiniai susitikimai, kurie turėjo būti įprasminti pasirašymu susitarimo dėl gamtinių dujų tiekimo Lenkijai iš Rusijos, rugsėjo pirmą dieną Gdanske, Rusijos premjero V.Putin vizito metu, neįvyks. Ši mėnesį neįvyks paskutiniai susitikimai Maskvoje. Priminimui, susitarimas turėjo pratęsti dar 12 metų sutartį, kuri baigiasi 2023 m., su papildomu kiekiu. Šiuo metu Lenkijos poreikiai 14 mlrd. kub. m. per metus. Pusę importuoja iš Rusijos. 4,2 išgauna pati Lenkija, apie 1 mlrd. gali importuoti iš Vokietijos. Trūkumas – 2 mlrd. kub.m., kuriuos tikimasi papildomai išsiderėti iš Rusijos. Šiuo metu Rusija nesuteikia jokių papildomų vilčių, net manoma, kad V.Putin vizito Gdanske metu šis klausimas „išnyks“ iš programos.

Baiminantis, kad naftotiekio iš Rusijos į vakarų Europą „Draugystė“ ateitis miglota, **Lenkija vykdo projektą – naftos žaliavos saugyklos Pamario regione.** Tačiau, net ES dotacijos gali būti prarastos, nes nespėjama laiku pateikti projektines sąlygas. Jau dabar spėjama, kad vietoj 6 mln. kub. m. rezervo, bus pastatytos talpos tik 600 tūkst. Numatyta, kad ES remis šį projektą 375 mln. zł., jei iki 2015 m. bus realizuotas pirmas etapas, kurio vertė 1,5 mlrd. zł. Jau po dviejų su puse metų bus problemos gauti naftą naftotiekiu „Družba“, – teigia ekspertai. Lenkijai teks paskubėti su vykdomais projektais.

2009-08-21 vicepremjeras ir ūkio ministras W.Pawlak pranešė spaudai, kad **artimiausiu metu turi būti įsteigtos dvi įmonės, kurios vystys dviejų skirtingų naujausių technologijų branduolinės energetikos srityje parengiamuosius projektinius darbus.** Kokios tos technologijos ar potencialūs užsienio partneriai, įvardinta nebuvo. Anksčiau jau buvo informuojama, kad Lenkijos atstovai aktyviai dirba su prancūzų firma Areva. Šios firmos tarptautinių ryšių direktorius Jean-Noel Poirier Lenkijos spaudą painformavo, kad *Lenkija turėtų greičiau apsispręsti dėl pasirinkamų technologijų ir partnerių.* Trečios kartos Europinis EPR tipo reaktorius apytiksliai kainuotų apie 5-6 mlrd. eurų. OECD teigia, kad 1000 MW galingumo reaktoriui reiktų 2,8-3,2 mlrd. eurų. Priedo, metinis kuro kiekis kainuoja apie 40 mln. eurų. Sudėjus visus priedus, Suomijoje montuojamas tokio tipo rektorius, kuris pradės veikti 2012 m. kainuoja apie 4,9-5,5 mlrd. eurų. Svarstomas ir amerikiečių gaminamas AP 1000 tipo reaktorius. Tačiau tai kol kas ekspertų ir spaudos diskusijos. W.Pawlak nekommentavo šios informacijos.

Mėnesinis žurnalas „Palywa plynne“ informuoja, kad **PKN Orlen 2009-07-15 apskundė tarptautiniam arbitražui prie Tarptautinių prekybos rūmų Yukos International UK B.V.,** kurios būstinė Olandijoje, dėl nevykdymo išsipareigojimų pagal „Mažeikių naftos“ akcijų pirkimo pardavimo sutartį. Procesas vyks Londone. Ginčo pagrindas – Yukos išsipareigojimas padengti atsiradusią žalą, pagal „Mažeikių naftos“ finansinio stovio neatitikimą realybei 2006 m. 2008 m. Orlen pareiškė pretenzijas dėl minėto neatitikimo. Maksimali Yukos atsakomybės riba yra 250 mln. USD. Tokia suma buvo deponuota specialioje sąskaitoje, kaip garantas, įeinantis į sutarties kainą.

Parengė Valdas Lastauskas, Lietuvos ambasados Lenkijoje ministras patarėjas

ČEKIJA

Ekonomika

2009 m. rugpjūčio 7 d. Čekijos Respublikos Finansų ministerija (FM) paskelbė **šalies ekonomikos nuosmukio prognozę:** prognozuojamas BVP kritimas 2009 m. - 4,3 proc., o 2010 m. tikimasi nežymaus BVP augimo ir jis turėtų sudaryti 0,3 proc., o 2011 m. – 2,4 proc. Čekijos nacionalinis bankas (ČNB) prognozuoja, kad 2009 m. BVP kris tik -3,8 proc., o 2010 m. augs 0,7 proc., 2011 m. prognozuojamas BVP augimas 2,2 proc. (liepos mėn. ČNB prognozė - 2009 m. BVP kris tik - 2,4 proc., o 2010 m. augs 1,4 proc).

Liepos mėn. užfiksuotas didžiausias **vartojimo kainų** kritimas per paskutinius 6 metus. Čekijos statistikos departamento duomenimis, **metinė infliacija** 2009 m. liepos mėn., palyginti su 2008 m. liepos mėn. sudarė 0,3 procento. Tai žemiausias rodiklis nuo 2003 m. rugsėjo mėn. Analitikai prognozuoja, kad infliacija ir toliau mažės, o tokiu atveju Čekijos jau rugsėjo-spalio mėn. laukia defliacija, kuri Čekijoje paskutinį kartą buvo fiksuota tik 2003 m.

Biudžeto deficitas liepos mėn. pabaigoje sudarė 76,2 mlrd. kronų (2,98 mlrd. eurų) ir jau du kartus viršijo planuotą 2009 m. biudžeto deficitą (planuotas 2009 m. biudžeto deficitas - 38,3 mlrd. kronų (1,5 mlrd. eurų). Finansų ministerija prognozuoja, kad 2009 m. biudžeto deficitas bus 165 mlrd. kronų (6,47 mlrd. eurų), o ekspertų nuomone, jis išaugs iki 170 mlrd.

Finansų ministerija paskelbė, kad **2010 m. biudžeto deficitas sudarys apie 230 mlrd. kronų** (9,01 mlrd. eurų), todėl planuojama valstybinių institucijų išlaidas kitais metais mažinti 20 proc. Finansų ministro nuomone, 2010 m. biudžeto deficitą sumažinti iki 160 mlrd. kronų įmanoma tik padidinus PVM nuo 9 iki 11 proc. ir nuo 19 iki 20 proc., išaldant pensijas dabartiniame lygyje, didinant degalų akcizą, sumažinant nedarbingumo pašalpas. Analitikų nuomone, visiškai nerealu, kad

tokiems finansų ministro siūlymams būtų pritarta prieš spalio mėn. įvyksiančius parlamento rinkimus.

Finansų ministro nuomone, esant dabartiniai ekonominiai situacijai iki šiol skelbti planai dėl euro įvedimo 2014-2015 m.m. yra nerealiūs.

Pirmą šių metų pusmetį **eksportas** sumažėjo 19,2 proc. (250 mlrd. kronų arba 9,8 mlrd. eurų) ir grįžo į 2006 m. lygį. 2009 metų pirmą pusmetį eksportas sudarė 1048 mlrd. kronų (41 mlrd. eurų), o importas – 969 mlrd. kronų (38 mlrd. eurų).

Nedarbo lygis Čekijoje liepos mėn. siekė 8,4 proc. Prognozuojama, kad 2010 m. sausio mėn. šis rodiklis išsaugos iki 10 proc.

Čekijos statistikos departamento duomenimis, birželio mėn. **pramonės gamyba** sumažėjo 12,2 proc. Čekijos automobilių pramonės gamyba 2009 m. pirmą pusmetį sumažėjo 11,3 proc., o Škoda Auto gamybą per tą patį laikotarpį krito 30 proc., o grynasis pelnas - 61,7 proc.

Liepos mėn. buvo paskelbti 129 bankrotai, o tai 18 proc. daugiau nei birželio mėn., todėl Čekijos nacionalinis bankas **bazinę palūkanų normą** sumažino iki rekordinės ribos – 1,25 proc.

CzechInvest duomenimis, iš Čekijos pramonės rinkos planuoja trauktis penktadalis užsienio firmų, kurios savo veiklą perkelia į rytus (jau dabar apie savo pasitraukimą iš Čekijos rinkos paskelbė Siemens, Alcoa Fujikura, Arjowiggins, Intos, Kopp).

CzechInvest paskelbė, kad 2009 m. pirmą pusmetį, palyginti su 2008 m. tuo pačiu laikotarpiu **investicijų apimtys** sumažėjo per pusę, t.y. 10,5 mlrd. Kronų (0,41 mlrd. eurų), tačiau investicinių projektų skaičius išsaugo. Trečdalį naujų investicinių projektų sudarė informacinės technologijos. 19 proc. - pramonė ir 9 proc. - elektronika. 88 proc. investicinių projektų parengė Čekijos įmonės, ketinančios investuoti 5,5 mlrd. kronų (0,22 mlrd. eurų).

Energetika

Čekijos energetikos gigantas ČEZ rugpjūčio pradžioje **paskelbė tenderį dviejų naujų atominių bloků statybai Temeline**. Tenderis paskelbtas dar negavus reikalingų leidimų ir vyriausybės pritarimo šiai statybai. Kol kas nėra ir šios statybos poveikio aplinkai išvadų. ČEZ teigimu, skelbdami šį tenderį jie vykdo tik administracinius žingsnius ir tokiu būdu bando taupyti laiką.

Realiausiais tenderio dalyviais įvardinami – rusų Atomstrojexport, amerikiečių Westinghouse, prancūzų Areva, japonų Mitsubishi kartu su vokiečių Siemens. Planuojamos statybos kaštai neskelbiami. Neoficialiai kalbama, kad jie gali siekti 250 mlrd. kronų (apie 10 mlrd. eurų). Tenderyje apatinė galingumo riba paskelbta 1000 megavatų. Naujieji reaktoriai turi būti pastatyti iki 2020 m. pabaigos. Pačios statybos darbai gali užtrukti 15 metų.

Norinčių dalyvauti kompanijų paraiškos priimamos iki spalio mėn. pabaigos, o galutinis sprendimas bus priimtas 2-3 metų bėgyje.

Parengė Daiva Rimašauskaitė, Lietuvos ambasados Čekijoje ministrė patarėja

ŠVEICARIJA

Pastaruoju metu **daug dėmesio skirta ypač jautriam UBS – JAV konflikto sureguliuvimui**. Lūžis įvyko - šveicarai lengviau atsikvėpė, nes derybos diplomatiniam-politiniame lygmenyje laikomos pavykusiomis. Šveicarams nereikės griebtis ypatingų pataisų įstatymuose, nes

duomenys apie bankų klientus bus pateikiami tik esant tam tikroms sąlygoms, aptartoms dvišaliame susitarime (išsipareigoti pateikti 4450 UBS konto savininkų duomenis amerikiečiams).
Plačiau: http://www.delche.ec.europa.eu/fileadmin/user_upload/Daily_Press_Reviews/2009-08-20_Daily_Press_Review_DEL_BERNE.pdf

UBS bankui užsitęsęs konflikto suregulavimas baigėsi irgi naudingai – jokių baudų mokėt nereikės ir jokiam lygmenyje veikla nebus ypatingom priemonėm ribojama. Pažymėtina, kad susitarimas dėl slaptų duomenų perdavimo galioja ne visiems šveicarų bankams, o tik stambiausiam – UBS. Užsienio reikalų komisija parlamente (Nacionaliniame susirinkime) pažėrė didžiulius priekaištus dėl to, kad vyriausybė (konkrečiai – Užsienio reikalų ministrė) neinformavo dėl susitarimo detalių (ši tendencija jau ne kartą pastebima)

Pagal ESBO standartus Šveicarijoje peržiūrėtos ir pasirašytos pirmos 6 dvišalės sutartys dėl dvigubo apmokestinimo – su Danija, Liuksemburgu, Norvegija, Prancūzija, Meksija ir Didžiąja Britanija. Derybose dar sutartys su Lenkija, Japonija, JAV, Nyderlandais, Austrija, Suomija ir Kataru. Šie procesai vykdomi dėl to, kad išvengti pilkųjų sąrašų (būtina sąlyga – atnaujintos sutartys su mažiausiai 12 valstybių).

Šveicarijoje išlieka aukštas vartojimo (pirkimo) lygis. Statistikos departamentas informuoja, kad nepaisant krizės, padidėjo biurų (ofisų) elektronikos ir kt. vartojimo biuruose reikmenų (+8,1 proc.), taip pat virtuvės ir namų apyvokos priemonių (+6,8 proc.) prekyba. Neatsilieka ir kosmetikos, higienos ir sveikatingumo prekių vartojimas (+5,4 proc.), Ryškiausiai sumažėjo prekyba prekių grupėse: asmeninio apstatymo (apipavidalinimo, apsirūpinimo) vartojimas sumažėjo 9,3 proc., tabako (-2,9), drabužių ir batų (-0,9 proc.). mažiau vystosi prekyba antikvariatuose bei ne nauju daiktų prekyvietėse.

Kaip informuoja **UBS banko studija „Atlyginimai ir kainos“**, lyginant su kitais brangiaisiais pasaulio miestais, šveicarų gyventojai Ženevoje ir Ciuriche jau treji metai moka už pragyvenimą 20 proc. daugiau, nei kiti didieji vakarų Europos miestų gyventojai. Ir tai nereiškia, kad jie daug ko dėl to turi atsakyti – čia ir atlyginimai išlieka aukščiausi ir dėl to pirkimo lygis pvz. Ciuriche turi aukščiausią koeficientą.

Šveicarijos nacionalinis bankas skelbia neblogus pusmečio rezultatus – dėl palankių užsienio valiutų pozicijų (dolerio, svaro ir euro santykio su Šveicarijos franku) ir turimo aukso vertės pajamos auga.

Toliau plečiasi ratas įmonių, kur taikomas sutrumpintas darbo laikas, pvz. *PILATUS* lėktuvų gamykloje nuo rugsėjo 1 d. iš 11000 darbuotojų sutrumpintai dirbs 350. Visgi, ir toliau išvengiama atleidimų iš darbo – šiuo metu tai itin nuosekliai kontroliuojama.

Parengė Rūta Genienė, Lietuvos ambasados Šveicarijoje patarėja

UKRAINA

Išankstiniais Ukrainos Valstybinio statistikos komiteto duomenimis, Ukraina antrame š.m. ketvirtyje ėmė kilti iš recesijos. Balandžio-birželio mėn. BVP išaugo lyginant su sausio-kovo mėn., nors bendroje metų išraiškoje kritimas tęsiasi. BVP antrame ketvirtyje sumažėjo 14 proc. lyginant su tuo pačiu 2008 m. ketvirčiu (pirmame ketvirtyje BVP sumažėjo 20,3 proc.). Pramonės gamybos apimtys liepos mėnesį sumažėjo 26,7 proc. lyginant su 2008 m. liepos mėn., tačiau išaugo 4,9 proc. lyginant su birželio mėn.

Premjerė J. Tymošenko suskubo pareikšti, kad ekonomikos augimas vyksta dėl vyriausybės antikrizinės programos įgyvendinimo. Remiantis liepos mėnesio duomenimis, nedidelis augimas

pramonės gamybos sferoje užfiksuotas naudingųjų iškasenų gavyboje (16,4 proc.), lengvojoje pramonėje (5,5), gumos ir plastmasinių gaminių gavyboje (8proc.), metalurgijos pramonėje (15,3), elektros energijos gavyboje (11,8). Tuo pat metu kritimas yra tokiose srityse, kaip maisto produktų, gėrimų ir tabako gaminių gavyboje (-3,3 proc.), chemijos pramonėje (-10 proc.), elektros, elektronikos ir optikos gaminių gavyboje (-20 proc.). Ukrainos ekonomikos ministerijos nuomone, augimas vyksta, nes atsigavo metalurgijos pramonė, kas turėtų paskatinti ir su ja susijusiu šakų atsigavimą.

Ministerijos optimizmą palaiko kai kurie ekspertai. Tarptautinio perspektyvinių tyrimų centro ekspertas A. Žolud teigimu, kadangi augimas užfiksuotas ne vieną bet visus tris antrojo ketvirčio mėnesius, tai rodo, kad ekonomikoje vyksta teigiami poslinkiai. Tačiau jis perspėja, kad be bendro pasaulinės ekonomikos augimo ir svarbiausių Ukrainos eksporto partnerių ekonomikos atsigavimo tikėtis didesnių pokyčių sunku.

Ekonominio vystymo centro prezidentas A. Paschaver taip pat duoda optimistines ekonomikos prognozes. Jo teigimu, krizė jau pasibaigė, kritimas baigėsi. Nors augimas lėtesnis nei 2008 metais, tačiau gamybos kritimas baigėsi sausio-vasario mėn. realaus ekonomikos sektoriaus šakose ir nuo kovo kitose ekonomikos srityse. Rizikos faktoriais ekonomikai, jo nuomone, yra tai, kad sumažėjo vartojimo paklausa ir tai, kad bankai pristabdė kreditų išdavimą bei lėta eksporto dinamiką. Jo prognozėmis, jei metų BVP kritimas sudarys 13,5 proc., tai prireiks 4 metų atstyti 2008 metų BVP lygį.

Statistikos komiteto duomenimis, yra teigiamų poslinkių ir kitose ekonomikos srityse. Jei pirmame ketvirtyje užsienio investicijos sudarė 0,82 mlrd. USD, tai antrame ketvirtyje rodiklis išaugo iki 1,88 mlrd. USD. Nors lyginant su 2008 m. pirmu pusmečiu užsienio investicijų sumažėjo 66 proc. Užfiksuota teigiama augimo dinamika ir užsienio prekyboje.

Jei pirmame ketvirtyje **prekybos prekėmis ir paslaugomis saldo** buvo neigiamas ir sudarė 419,9 mln. USD, tai antrame ketvirtyje – 52 mln. USD. Statistikos komiteto duomenimis, 2009 m. sausio-birželio mėn. prekių importas viršijo eksportą beveik 2,5 mlrd. USD. Per šį laikotarpį prekių eksportas sudarė 17,33 mln. USD ir lyginant su tuo pačiu 2008 m. laikotarpiu sumažėjo 46,8 proc. Prekių importuota už 19,77 mln. USD, tai 53,4 proc. mažiau nei per pirmą 2008 m. pusmetį. Ukraina prekiauja su 201 šalimi.

2009 m. sausio-birželio mėn. **tiesioginės užsienio investicijos** į Ukrainos ekonomiką sudarė 2 mlrd. 699,7 mln USD, kas sudaro 40,2 proc., lyginant su tuo pačiu 2008 m. laikotarpiu. Statistikos komiteto duomenimis, ES šalių tiesioginės užsienio investicijos sudarė 2074,6 mln. USD (76,8 proc. visų investicijų), NVS šalių – 344,7 mln. (12,8 proc.), kitų šalių – 280,4 mln. USD (10,4). Nerezidentų kapitalas sumažėjo 413,5 mln. USD.

Pirmame pusmetyje išaugo **investicijų srutai** iš Nyderlandų – 561,7 mln. USD; Kipro – 386,5 mln., Prancūzijos - 342,0 mln., Rusijos - 277,1 mln. Šių šalių tiesioginių užsienio investicijų prieaugis sudarė 78 proc.

Užsienio kapitalo prieaugis užfiksuotas įmonėse, vykdančiose finansines operacijas, operacijas su nekilnojamuoju turtu, paslaugų teikimo verslininkams sferoje. Didžiausios investicijos į perdirbamąją pramonę užfiksuotos tokiose šakose, kaip chemijos ir naftos chemijos gaminių pramonė, maisto produktų gamyba, prekyba, paslaugų sfera (automobilių ir buitinių prekių remontas, nuoma).

Tačiau dalies ekspertų nuomone, kalbėti šiandien apie rimtesnę ekonomikos dinamiką kalbėti nėra pagrindo. Ukrainos MA Pasaulio ekonomikos ir tarptautinių santykių instituto direktoriaus pavaduotojo V. Novickio teigimu, šalyje bevykdomos jokios struktūrinės reformos, kurios duotų pagrindą tikėtis pozityvių rezultatų ateityje. Jo nuomone, antrame ketvirtyje užfiksuotas nedidelis

BVP kritimo tempų sulėtėjimas rodo ne ekonomikos atsigavimą, bet tuo, kad pasikeitė šalies eksporto prekių paklausos dinamika.

Atnaujintame ir suderintame Ukrainos ir TVF Ekonominės ir finansinės politikos memorandume BVP kritimo prognozės padidintos nuo 3 iki 8 proc. TVF liepos mėn. jau pablogino prognozes – iki 14 proc. Premjerė J. Tymošenko prognozuoja, kad 2010 m. BVP augs 3 proc., biudžeto deficitas taip pat 3 proc.

Ukrainos Finansų ministerija pagarsino **2010 m. infliacijos prognozes**. Ministro pavaduotojo I. Umanskio teigimu, ministerija planuoja kitų metų biudžete **infliaciją 9,7 proc.** lygyje. Tačiau, kaip teigia ekspertai, šis rodiklis gali būti eilinis pažadas, nes praktika rodo, kad bet kuriuos vyriausybės teikiamus skaičius reikia padvigubinti. Apie infliacijos lygį galima bus spręsti tik kitais metais po to, kai bus žinomas dujų ir komunalinių paslaugų kainų kėlimo grafikas, nes tai pagrindiniai rizikos faktoriai.

Ukrainos premjerė J. Tymošenko rugpjūčio 12 d. pareiškė, kad **vyriausybė skirs 700 mln. UAH naujiems dujų skirstomiesiems vamzdynams statyti**. Kuro ministerijos teigimu, statybos bus finansuojamos iš lėšų, gautų už dujų tarifų padidinimą šalies sričių dujų tiekėjams. Kada bus pastatyti nauji vamzdynai premjerė nepatiksino. Bendras Ukrainos dujų vamzdyno ilgis sudaro 283,2 tūkst. km, iš jų skirstomųjų vamzdynų, kuriuos valdo miestų ir sričių dujų tarnybos, ilgis sudaro 246,1 tūkst. km. Kaip pranešė Statistikos departamentas, 2009 m. sausio-liepos mėn. dujų tranzitas per Ukrainą sumažėjo 37,1 proc.

Valstybės **biudžeto deficitas 2009 m. sausio-birželio mėn. sudarė 10,61 mlrd. UAH**. Kaip informavo Ukrainos Finansų ministerija, biudžeto kreditavimas sudarė 1 mlrd. UAH. Pajamos į biudžetą lyginant su tuo pačiu 2008 m. laikotarpiu sumažėjo 3,5 proc. ir sudarė 101,12 mlrd. UAH, iš kurių 67,66 mlrd. – mokesčių pajamos. Biudžeto išlaidos sudarė 110,73 mlrd. UAH, kas 7,6 proc. daugiau nei per pirmą 2008 m. pusmetį.

Ukrainos **bankų pelnas** per 7 š.m. mėnesius, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, išaugo 44,7 proc. ir sudarė 84,5 mlrd. UAH. Bankų išlaidos atitinkamai išaugo 93,4 proc. ir sudarė 102,8 mlrd. UAH. Didžiausią bankų išlaidų dalį sudarė atskaitymai į rezervą aktyvioms operacijoms vykdyti, kurie rugpjūčio 1 d. sudarė 41,4 mlrd. UAH (40proc. išlaidų). Didžiausia dalį pajamų struktūroje sudarė gautos palūkanos (85,54 proc.).

Ukrainos agrarinės politikos ministerijos duomenimis, rugpjūčio 12 d. buvo surinkta 35 mln. t grūdinių kultūrų derliaus. Šiomet ministerija prognozuoja, kad bus surinkta 42-43 mln. t grūdų (2008 m. – 53,3 mln. t).

Parengė Valentina Klimišinaitė, Lietuvos ambasados Ukrainoje patarėja

RUSIJA

TRUMPA RUSIJOS ŽINIASKLAIDOS APŽVALGA APIE EKONOMINĘ SITUACIJĄ RUSIJOJE (2009-08-18 – 2009-08-31)

Ekonominė politika, krizė ir antikrizinės priemonės, parama vietos pramonei

- Pirminiais duomenimis, Rusijos BVP per 2009 m. antrąjį ketvirtį smuko 10,9 procento – ženkliai daugiau, nei Vokietijos (5,9%), Didžiosios Britanijos (5,6%), JAV (3,9%), Prancūzijos (3,9%) ar Japonijos (6,5%). Pastebėtina, kad tuo tarpu pramoninės produkcijos gamybos nuosmukis Rusijoje buvo mažesnis – 14,8 procento per pirmą pusmetį, kai Japonijoje pramonė smuko 29,9%, Italijoje – 22,1%, Vokietijoje – 19,5%.
<http://top.rbc.ru/finances/19/08/2009/323080.shtml>

- Geros žinios apie pramoninės produkcijos gamybos lėtėjimo mažėjimą leidžia tikėtis, kad antros krizės bangos Rusijoje jau nebus. Liepos mėnesį, lyginant su 2008 m. liepa, gamybos sumažėjimas siekė 10,8 procento – mažiausiai 2009 metais, be to, liepą gamyba 4,7 procento lenkė gamybą šių metų birželį.
<http://www.newsru.com/finance/18aug2009/secondwave.html>
<http://www.smoney.ru/analytics/index.shtml?2009/08/18/13530>
<http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=1222763>
- Remiantis paskelbtais statistiniais šių metų sausio – liepos mėnesių duomenimis, gerai klostosi situacija tik Rusijos aukso gavybos sektoriuje – gavyba, lyginant su atitinkamu 2008 m. laikotarpiu, išaugo 13,9 procento, tuo tarpu lengvųjų automobilių surinkimas smuko 55,9%, krovinių – 63,8%, autobusų – 42,7%, anglies gavyba sumažėjo 7,6%, žemės ūkio produkcijos gamyba – 2,3%.
<http://gzt.ru/topnews/economics/255827.html>
- Ekonominės plėtros ministerija, atsižvelgdama į metalų ir energijos resursų kainų kilimo tendencijas, prognozuoja 2010 metais Rusijos eksportą augsiant 30-40 milijardų JAV dolerių.
<http://www.gzt.ru/economics/256098.html>
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/24/focus/427781>
- Biudžetinių atlyginimų Rusijoje 2010 metais indeksuojami nebus. Ir be to biudžeto deficitas 2010, kaip planuojama, sieks 7,5 procento BVP, tačiau planuoto ženklus pensijų didinimo atsisakyti bent jau kol kas nežadama. Taip pat nebus didinamos ir bedarbių pašalpos.
<http://www.prime-tass.ru/news/articles/-201/%7BF6D0A740-48AC-402D-8640-9338D1AB0F06%7D.uif>
<http://lenta.ru/news/2009/08/19/nosupport/>
- Rusijos regionams nuo 2010 metų bus suteikta teisė dvigubai padidinti transporto priemonių apmokestinimą.
<http://spb.rbc.ru/freenews/20090819153007.shtml>
- Aviacijos paroda „MAKS 2009“ prasidėjo ne kontraktų pasirašymu, o pasitarimu dėl finansinės pagalbos aviacijos pramonei – Jungtinė avia gamybos korporacija prašo iš vyriausybės 60 milijardų rublių, o gynybos pramonė – 30 mlrd. rub.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/18/industry/427052>
- Federalinės mokesčių tarnybos į federalinį biudžetą per septynis šių metų mėnesius surinkti mokesčiai, lyginant su pernai metų analogišku laikotarpiu, sumažėjo beveik 40% - nuo 2,7 trilijono rublių iki 1,65 trilijono.
<http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=1223361>
<http://www.newsru.com/finance/20aug2009/nalog.html>
- Bedarbių skaičius Rusijoje per liepą nepakito – be darbo yra apie 6,3 milijono žmonių (8,3 procento ekonomiškai aktyvių gyventojų). Iš viso per metus nuo 2008 m. liepos nedarbas išaugo 44,9 procento.
<http://www.rian.ru/crisis/20090820/181708656.html>
- Valstybiniai užsakymai gynybos tikslais 2010 metais viršys 1,1 trilijoną rublių.
http://www.gazeta.ru/news/business/2009/08/20/n_1395307.shtml
- Užsienio investicijos į Rusijos ekonomiką pirmąjį 2009 m. pusmetį siekė 32,2 milijardo JAV dolerių – 30,9 procento mažiau, nei per tą patį 2008 m. laikotarpį, o tiesioginių investicijų srautas lėtėjo dar labiau – 6,09 mlrd. USD (-45%). Daugiausiai į Rusijos ekonomiką yra investavę Nyderlandų (44,9 mlrd. USD), Kipro (40,3 mlrd. USD) ir Liuksemburgo (36,7 mlrd. USD) verslininkai – daugiau nei pusė visų sukauptų užsienio investicijų Rusijoje (242,5 mlrd. USD 2009 m. 1 pusmetį). Atitinkamu metu 2008 m. sukauptų investicijų suma buvo 0,1 procento didesnė.
<http://www.lenta.ru/news/2009/08/21/invest/>
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/24/focus/427777>
- Nors naftos telkinių turintys Rusijos regionai prašė didinti jiems tenkančią naudingųjų išteklių gavybos mokesčio dalį nuo 5 iki 20 procentų, finansų ministerija, greičiausiai siekdama spręsti biudžeto deficito problemą, nusprendė priešingai – nuo 2010 metų visas mokestis bus pervedamas į federalinį biudžetą. Regioniniams biudžetams subalansuoti netekus šių pajamų kelis metus bus teikiamos dotacijos, tačiau kaskart vis mažesnės.
<http://www.rian.ru/economy/20090819/181569473.html>
- Finansų ministerija rengiasi mažinti finansinę federacijos paramą regionams, turintiems neproporcingai dideles valstybinio aparato išlaikymo išlaidas. Federaliniu lygiu šios išlaidos 2009 m. sumažintos 30 procentų, 2010 m. bus mažinamos dar 15 procentų, tuo tarpu kai kuriuose regionuose jos ne tik nemažėjo, o išaugo 24 (Adygejoje), 25 (Novgorodo srityje) ar net 38 procentais (Magadano srityje).

- <http://www.regnum.ru/news/fd-south/1198245.html>
- 2010 metų federaliniame biudžete numatyta skirti 125 milijardus rublių Rusijos regionų kreditavimui, 25 milijardai iš šios sumos rezervuoti kelių statybai. Krdeitai bus teikiami lengvatinėmis sąlygomis.
<http://www.regnum.ru/news/economy/1198255.html>
 - Nors naujų automobilių pardavimas liepą Rusijoje, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, smukęs 58 procentais (iki 115,5 tūkstančio), šalis išlieka stambiausių Europos automobilių rinkų penketuke – daugiau automobilių parduota tik Vokietijoje (340 tūkstančių), Prancūzijoje (188 tūkstančiai), Didžiojoje Britanijoje (157 tūkstančiai) ir Italijoje (135 tūkstančiai).
<http://auto.lenta.ru/news/2009/08/21/russiansales/>
 - Dar 2005 m. išsakytas pasiūlymas sujungti „AvtoVAZ“ ir KamAZ“ į vieną įmonę gali būti realizuotas – už tokio holdingo įsteigimą pasisako valstybinė korporacija „Rostechologii“, valdanti atitinkamai 25 ir 37,8 procentus abiejų įmonių akcijų. Kompanija „AvtoVAZ“, kurios 25 procentai akcijų priklauso „Renault“, šiemet susiduria su dideliais sunkumais. Rūgpiūtį įmonė mėnesiui sustabdė gamybą.
<http://www.polit.ru/economy/2009/08/24/avtokam.popup.html> , <http://www.aif.ru/auto/news/38151>
 - Lėtas rublio devalvavimas ir biudžetinių atlyginimų pakėlimas 2008 pabaigoje kiek atitolino vartojimo smukimą Rusijoje, tačiau kuo toliau, tuo labiau pastebimas išlaidų vartojimui dalies mažėjimas ir gyventojų polinkis daugiau taupyti, tuo pačiu mažėjant realioms disponuojamoms pajamoms. Lyginant su atitinkamu 2008 metų laikotarpiu, mažmeninės prekybos apyvarta smunka vis labiau, nors fizine apimtimi vartojimas sumažėjo mažiau (pereinama prie pigesnės produkcijos).
<http://www.vedomosti.ru/newspaper/article.shtml?2009/08/21/210801>
 - Rusijos ūkis antrajame 2009 metų ketvirtyje, lyginant su pirmuoju, paaugo 7,5% - nepaisant to, lyginant su tokiu pačiu praėjusių metų laikotarpiu, fiksuojamas 10,9 procento smukimas.
<http://www.lenta.ru/news/2009/08/24/shuvalov/>
 - Rusijos tarptautinės aukso ir valiutų atsargos nežymiai sumenko – pirmiausiai dėl valiutų kursų pokyčių. Šiuo metu (likutis 2009-08-14) jų vertė siekia 400,6 milijardo JAV dolerių.
<http://www.vedomosti.ru/newsline/index.shtml?2009/08/20/822906>
 -
 - Pasak ekonominės plėtros ministerijos vadovo pavaduotojo Andrejaus Klepačiaus, Rusijos ekonomikos recesija baigėsi, pirmiausiai eksporto ir investicijų augimo dėka. Nors rudenį esą augimo tempai gali sulėtėti, ekonomikos augimo perspektyva neabejotina.
<http://www.prime-tass.ru/news/0/%7BDC9EA43C-DC05-451D-ACF3-084A3BA4D2FC%7D.uif>
Kita vertus, ekspertai pareiškimus apie recesijos Rusijos ekonomikoje pabaigą vertina santūriai – jų teigimu, šalies ekonominiai rodikliai auga pasaulinių naftos ir metalų kainų kilimo dėka ir kalbėti apie krizės pabaigą galbūt dar ankstoka.
<http://www.izvestia.ru/economic/article3132217/>
<http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=1225899>
<http://www.newizv.ru/news/2009-08-25/113631/>
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/25/focus/427935>
 - Vyriausybė ketina padidinti biudžeto pajamas 144 milijardais rublių – pervedant visą naudingųjų išteklių gavybos mokestį į federalinį biudžetą (2010 metais tai duotų apie 46 milijardus rublių papildomų pajamų), taip pat į federalinį biudžetą pervedant visas pajamas iš rezervinio ir nacionalinės gerovės fondų valdymo bei padidinant nuo 50 iki 75 procentų į biudžetą pervedamo centrinio banko pelno dalį.
<http://www.vesti.ru/doc.html?id=312430&cid=6>
 - Rusijos ekspertų teigimu, turimi dideli valstybės rezervai išgelbėjo Rusijos ekonomiką, tačiau valstybės paramos mastelis neatitinka mastelio to efekto, kuris buvo pasiektas. Išėjimas iš krizės bus ilgas, tačiau rublis neturėtų būti devaluotas.
<http://www.newsru.com/finance/28aug2009/makro.html>
 - Oficialiai registruotų bedarbių skaičius Rusijoje per savaitę nežymiai (0,1 proc.) sumažėjo – iki 2130713.
http://www.ng.ru/economics/2009-08-25/4_trud.html
 - Didžiausias Rusijos bankas „Sberbank“ planuoja padvigubinti lengvatinių kreditų automobiliams įsigyti teikimą. Nuo rugpjūčio 3 iki 19 dienos bankas suteikė 4,5 tūkstančio kreditų automobiliams įsigyti – maždaug tiek balandžio – liepos mėnesiais buvo suteikiama per mėnesį. Kreditų paklausa išaugo padidinus leidžiamą maksimalią automobilio kainą nuo 350 iki 600 tūkstančių rublių ir dvigubai (nuo 30 iki 15 procentų) sumažinus minimalų pradinį įnašą.

- <http://auto.lenta.ru/news/2009/08/25/sberbank/>
- Finansų ministerija paviešino naujų akcizo mokesčių dydžių projektą – kaip ir buvo planuojama, akcizai alui didės trigubai (nuo 3 iki 9 rublių už litrą 2010, 10 rub. 2011 ir 12 rub. 2012), kitų silpnų (iki 9%) alkoholinių gėrimų akcizas didės nuo 121 rub. už litrą alkoholio iki atitinkamai 158, 190 ir 230 rub., natūralaus vyno – nuo 2,6 rublio už litrą iki atitinkamai 3,5, 4,8 ir 6 rub., tuo tarpu stiprių alkoholinių gėrimų akcizai didės mažiau ženkliai – nuo dabartinių 191 rublio už litrą gryno alkoholio iki 210 rublių 2010 metais ir 231 bei 254 rublių 2011 ir 2012 m. Didės ir kitų akcizinių prekių akcizų tarifai.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/26/market/428146>
- Pragyvenimo minimumas Rusijoje 2009 m. I ketvirtį siekė 5083 rublius (darbingų asmenų 5497, pensininkų 4044, vaikų 4857 rubliai).
<http://spb.rbc.ru/freenews/20090825104630.shtml>
- Maskvos miesto biudžeto pajamos per pirmuosius septynis šių metų mėnesius, lyginant su tuo pačiu 2008 m. laikotarpiu, sumažėjo 27 procentais, o skola iki 2010 metų pabaigos išaugs, lyginant su šiais metais, apie 1,8 karto iki 380 milijardų rublių ir vien šiai skolai aptarnauti 2010 m. reiks skirti 50 milijardų rublių.
<http://www.rian.ru/moscow/20090825/182288401.html>
<http://www.rian.ru/moscow/20090825/182294921.html>
- Rusijos metalurgijos ir chemijos pramonė atsigauna – liepą gamybos šiose srityse apimtys siekė 90 procentų 2008 m. liepos lygio.
<http://kommersant.ru:80/doc.aspx?DocsID=1226314>
- Mažmeninės prekybos kompanijos X5 Retail Group, valdančios prekybos tinklus „Piatioročka“, „Perekriostok“ ir „Karusel“, grynasis pelnas pirmąjį 2009 metų pusmetį, lyginant su tokiu pačiu 2008 metų laikotarpiu, smuko 3,4 karto iki 48 milijonų JAV dolerių.
<http://www.vesti.ru/doc.html?id=312421>
- Per 2009 m. I ketvirtį skurdžiai gyvenančių žmonių Rusijoje skaičius padidėjo 32 procentais – iki 24,5 milijono. Pragyvenimo minimumas 2009 m. I ketvirtį siekė vidutiniškai 5083 rublius – 8,3 procento daugiau, nei 2008 m. IV ketvirtį.
<http://www.vedomosti.ru/newslines/index.shtml?2009/08/28/827796>
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/31/focus/428716>
- Rusijos draudimo kompanijų pajamos sparčiai mažėja tuo pačiu augant draudimo išmokų sumoms. Per pirmą pusmetį draudimo įmonių (neįskaitant privalomojo medicininio draudimo) įplaukos sumažėjo 8 procentais, tuo tarpu išmokos išaugo 19 procentų.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/31/finance/428700>
- Remiantis apklausos duomenimis, didžioji dauguma Rusijos įmonių ateinančią rudenį neplanuoja atleisti darbuotojų ar mažinti jų atlyginimus – vos prieš porą mėnesių buvo atvirkščiai.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/31/focus/428720>
- Baigiamas rengti Fizinių asmenų bankroto įstatymo projektas, šiuo metu jis derinamas su Teisingumo ministerija.
<http://gzt.ru/Gazeta/ekonomika-klimat-v-gazete/257363.html>
- Rusijos tarptautinės aukso ir valiutų atsargos per savaitę sumažėjo 2,3 milijardo JAV dolerių (likutis 2009-08-21 – 398,3 mlrd. USD).
<http://www.rosbalt.ru/2009/08/27/667125.html>

Užsienio prekyba

- Didžiuliai užsienio gamybos automobilių importo muitai, sumažinę jų dalį Rusijos rinkoje penktadaliu, greičiausiai bus palikti galioti dar vienam devynerių mėnesių laikotarpiui.
<http://www.izvestia.ru/auto/article3132063/>
- Didinami sūrių importo muitai – jie sieks 15 procentų nuo muitinės vertės, tačiau ne mažiau, nei pusę euro už kilogramą. Nutarimas įsigalios nuo rugsėjo 20 dienos ir galios pusę metų.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/25/market/427915>

Energetika

- Dujotiekio „Nordstream“ kelyje – nauja kliūtis: Gotlando salos (Švedija) valdžios prieštaravimas statyboms. Gptlande baiminamasi, kad dujotiekio tiesimas greta cheminio ginklo laidojimo vietų gali sukelti ekologinę katastrofą.
<http://gzt.ru/topnews/world/256118.html>
- „Gazpromas“ prašo keturių naujų dujų telkinių Ochotsko jūros kontinentiniame šelfe bei mokestinių lengvatų dujų tiekimui rytų kryptimi.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/24/tek/427776>
- Pradėtas eksploatuoti naujas telkinys Vankore – didžiausias postsovietiniu laikotarpiu, vien krašto biudžetą kasmet papildysiantis 10 milijardų rublių.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/24/tek/427774>
- Federalinė antimonopolinė tarnyba nepritaria valstybiniam degalų kainų reguliavimui.
<http://www.prime-tass.ru/news/show.asp?id=500024500&ct=news>
- Rusijos vyriausybė pritarė Rusijos energetikos strategijai iki 2030 metų. Strategija bus įgyvendinama trimis etapais: iki 2013-2015 metų įveikti krizę energetikoje ir sukurti sąlygas pokrizinei plėtrai ir šalies kuro ir energetikos komplekso modernizavimui; iki 2020-2022 metų pasiekti didesnę energetikos ir ekonomikos efektyvumą remiantis inovacine plėtra; o įgyvendinus trečiąjį etapą Rusija turėtų pereiti prie efektyvaus tradicinių energetinių resursų panaudojimo ir sukurti įdirbį perėjimui prie ateities alternatyviosios energetikos.
<http://www.vesti.ru/doc.html?id=312446&cid=1>
- Rusija ir Mongolija susitarė dėl bendros urano rūdos gavybos. Atitinkamą susitarimą Ulan Batore pasirašė abiejų šalių prezidentai.
<http://top.rbc.ru/politics/25/08/2009/324455.shtml>
- Prognozuojama, kad naftos gavyba Rusijoje 2030 metais sieks 530-535 milijonus tonų kasmet, o eksportas – apie 329 milijonus tonų. Eksportas daugiausia augs rytų kryptimi.
<http://www.rian.ru/economy/20090826/182444953.html>
- „Gazpromas“ pelnas pirmąjį 2009 metų ketvirtį sudarė 103,7 milijardo rublių – 62,1 procento mažiau, nei per tokį patį 2008 metų laikotarpį, tačiau daugiau, nei buvo tikimasi.
<http://www.vedomosti.ru/newslines/index.shtml?2009/08/26/826219>
- Maskvoje bus statomos šiukšlių deginimo įmonės. Detali jų išdėstymo schema bus derinama su miesto gyventojais.
<http://eco.rian.ru/business/20090831/183080108.html>
- „Gazpromas“ planuoja mažinti investicijas į energetiką 25-30 procentų. Pagal 2007 metų planą investicijos iki 2015 metų turėjo siekti 479 milijardus rublių, 117 mlrd. jau investuota.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/31/tek/428710>

Finansų rinkos

- Blogų paskolų dalis Rusijoje auga greičiau, nei prognozuota. Vėluojamos grąžinti paskolos 2009 metų pabaigoje gali sudaryti 12-13 procentų viso paskolų portfelio ir sieks daugiau nei 2 trilijonus rublių.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/18/finance/427045>
- Per pirmąjį 2009 metų pusmetį Rusijos bankų aktyvai sumažėjo 0,5 procento, tačiau kapitalas išaugo 8,7%. Lyginant su 2008 metų I pusmečiu, 7,9 procento sumažėjo juridiniams asmenims teikiamų paskolų apimtis, tačiau fiziniams asmenims paskolinta 2,6% daugiau.
<http://www.rosbalt.ru/2009/08/27/667088.html>
- Centrinis bankas panaikino licenziją dar vienam bankui – Maskvos komerciniam bankui „Vympel“, kuris aktyvų dydžiu užėmė 704 vietą. Šiomet licenzijos neteko jau 33 kredito įstaigos.
<http://www.finmarket.ru:/nws/hotnews.asp?id=1262786>
- Bankas „Sberbank“ toliau išlieka patikimiausiu Rusijos banku jo reitingo (AA) neturi nė vienas kitas. Į A kategoriją taip pat pateko „Rosselchozbank“ (A) ir VTB (A-).
<http://www.lenta.ru/news/2009/08/31/banks/>

- Probleminių Rusijos bankų bankroto atveju jų kreditoriai galėtų tikėtis atgauti apie 30-50 procentų visų įsipareigojimų – gerokai daugiau, nei tai buvo įmanoma 90-ųjų pradžioje ir beveik prilygsta pasauliniam vidurkiui.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/28/finance/428483>
- Vidutinės kreditų juridiniams asmenims palūkanos liepą sudarė 14,7 procento per metus, vidutinės palūkanos už fizinių asmenų indėlius – 9,5%.
<http://quote.rbc.ru/stocks/fond/index.shtml?2009/08/26/32538513>

Verslo sąlygos

- Darbdaviams Rusijoje tampa vis sunkiau įdarbinti užsieniečius. Oficialiu pagrindu atsisakant išduoti darbo vizą pateikiamas ir siekis apsaugoti šalį nuo kiaulių gripo pavojaus. 2010 metais Maskvoje bus leista dirbti 250 tūkstančių užsieniečių – tiek pat, kiek ir šiemet po kvotos sumažinimo 50 procentų.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/19/tek/427244>
http://www.rbc.ru/rbcfreenews.shtml?/20090819164224.shtml#daily_top
- Kompanija „Angstrom“ pradeda eksploatuoti stambiausią ne tik Rusijoje, bet ir visoje Europoje bakalėjos prekių fasavimo ir sandėliavimo kompleksą (pajėgumai - 120 tūkst. tonų per metus).
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/19/market/427235>
- Nuo rugpjūčio 23 dienos Rusijoje įsigaliojo antimonopolinių įstatymų pakeitimai, išplečiantys federalinės antimonopolinės tarnybos teises bei sugriežtinantys atsakomybę už pažeidimus.
<http://www.prime-tass.ru/news/0/%7B6E3D26F8-E9C3-4245-B278-420677137BA9%7D.uif>
- Federalinės antimonopolinės tarnybos sprendimas uždrausti į kelionės traukiniu bilieto kainą įtraukti mokesčių už naudojimąsi patalyne gali tapti precedentu, draudžiančiu versti klientus įsigyti paslaugas, kurios jiems galbūt nebūtinos. Kita vertus, „Rusijos geležinkeliai“ ginčija šį sprendimą teisme, remdamiesi sanitarinėmis normomis.
<http://www.aquaexpert.ru/news/2009/08/24/rail/>
- Rusijos vyriausybės prezidento palaiminta 662 milijardų rublių vertės Vandens strategija iki 2020 metų numato ne mokestinės naštos didinimą, o gamtos išteklių panaudojimo efektyvumo didinimą pirmiausiai stipriai (iki penkių kartų) padidinant vandens teršimo apmokestinimą.
<http://eco.rian.ru/business/20090820/181707913.html>
- Parengtas naujas bankroto įstatymas, nustatantis Europos teisei artimą reglamentavimą. Projektas dar bus derinamas su suinteresuotomis ministerijomis ir kitomis institucijomis ir tik po to teikiamas vyriausybei.
<http://top.rbc.ru/politics/25/08/2009/324447.shtml>
- Prezidento Dmitrijaus Medvedevo nuomone, Rusijos ipotekinio kreditavimo rinka sugrįš į ikikrizinį lygį per 2-3 metus, tačiau rinkos plėtrai 12-14 procentų palūkanos nepakankamos – jos turėtų siekti ne daugiau 6-7 procentų per metus, tačiau ir ne 1 procentą, kaip buvo JAV ir kas privedė prie visos kreditavimo sistemos griūties.
<http://vsedoma.km.ru/view/?mode=news&id=a4eeddfc-3557-41b9-a41e-6ad8f907e9f6>
- Prezidento Dmitrijaus Medvedevo nurodymu generalinė prokuratūra pradėjo valstybinių korporacijų „Rosatom“, „Rostehnologii“, „Rosnano“, „Olimpstroj“ bei Vnešekonombanko patikrinimus, siekiant išsiaiškinti valstybinių lėšų naudojimo efektyvumą ir tokios organizacinės-teisinės formos kaip „valstybinė korporacija“ tikslingumą.
<http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=1226991>
- Rusijos farmacijos įmonės nepatenkintos parengtu įstatymo „Dėl vaistinių medžiagų apyvartos“ projektu – esą jo nuostatos sumažins šiuolaikinių, pažangių ir saugių gydymo būdų prieinamumą Rusijos piliečiams.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/31/market/428704>
- Tarpininkaujant Žemės ūkio ministerijai pieno perdirbimo įmonės sutiko pieno supirkimo kainas rudenį padidinti 10-15 procentų - tą padaryti jiems padės padidinti pieno produktų importo muitai, be to, pieninės gyvulininkystės paramai vien 2009 metais skirta 27,2 milijardo rublių.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/27/market/428292>

Nekilnojamas turtas

- 21000 kvadratinų metrų ploto „Nevos pasažas“ Sankt Peterburge parduodamas aukcione už pradinę 2 milijardų JAV dolerių kainą.
<http://spb.kp.ru/online/news/531091/>
- Maskvoje miesto biudžeto lėšomis 2010 metais bus pastatyta 746270 kvadratinų metrų gyvenamojo būsto, 11 naujų mokyklų (6,3 tūkst. mokinių), 25 vaikų darželiai (4,4 tūkst. vietų), 1 koledžas (550 vietų), 4 poliklinikos (1,9 tūkstančio pacientų per pamainą), 2 ligoninės ir 2 fizinė terapijos kompleksai. Šiemet (2009 m.) Maskvoje bus pastatyta apie 3 milijonai kvadratinų metrų būsto, iš jų miesto lėšomis – 720 tūkstančių m² (dvigubai mažiau, nei planuota).
<http://top.rbc.ru/moscow/24/08/2009/324167.shtml>
- Maskvoje 200 hektarų ploto sklypas bus užstatomas valstybinės ir privačios partnerystės principu – visa socialinė (vaikų darželiai, mokyklos, ligoninės ir t.t.) bei inžinerinė infrastruktūra ir keliai bus statomi miesto biudžeto lėšomis, taip pat miestas pats pasirūpins dokumentacija, privačiam sektoriui teks pastatyti namus. Miesto investicijos sieks apie 80 milijardų rublių, privataus verslo – apie 250 mlrd. rub.
<http://www.rian.ru/moscow/20090831/183062234.html>

Transportas

- Nuo 2010 metų Rusijoje ketinama reikalauti tarp miestiniuose autobusuose įrengti saugos diržus.
<http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=1229416>
- Nuo 2012 metų „Aeroflot“, „Gazpromavia“, „Skyexpress“, „UTair“ ir kai kurioms kitoms Rusijos aviakompanijoms gali būti uždrausta skraidyti į Europos Sąjungą, nes jos neatitiks išgaliosiančių naujų ekologinių reikalavimų.
<http://www.mk.ru/economics/publications/339142.html>

Rublio kursas, infliacija

- Infliacija Rusijoje pirmąjį 2009 metų pusmetį sudarė 8,1 procento – dvidešimt kartį daugiau, nei Europos Sąjungoje.
<http://www.dni.ru/economy/2009/8/26/173575.html>
- Nuo 2010 metų ruošiamasi didinti alaus (trigubai, iki 9 rublių už litrą), spirito (nuo 27,7 rublio už litrą 2009 iki 30,5 rub. 2010, 33,6 rub. 2011 ir 37 rub. 2012 metais), cigarečių (27 procentais) ir benzino bei dyzelino (10 procentų) akcizus, be to, kaip jau buvo pranešama anksčiau, vietos valdžia galės iki dviejų kartų padidinti transporto priemonių mokesčius.
<http://www.kp.ru/daily/24349/537831/>
<http://info.sibnet.ru/?id=274130>
- Nors Federalinė antimonopolinė tarnyba dvi naftos perdirbimo įmones nubaudė 9 milijardų rublių bauda už nepamatuotai dideles naftos produktų kainas, automobilių kuras greičiausiai toliau brangs. Benzino kainos per savaitę nuo rugpjūčio 17 iki 23 išaugo 0,9 procento, AI-95 markės benzino litras rugpjūčio 24 d. kainavo vidutiniškai 23,55 rublio, dyzelio – 18,25 rub..
<http://gzt.ru/business/257166.html>
<http://www.rosbalt.ru/2009/08/28/667441.html>
- Rusijos regioninių bankų asociacija nuogaštuoja, kad rublis gali smukti dar 30 procentų, o tai visai bankininkystės sistemai grėstų trilijonu rublių nuostolių.
<http://www.rbcdaily.ru/2009/08/25/finance/427918>
- Oficialus rublio kursas 2009-09-01: 1 USD – 31,8397 RUB, 1 EUR – 45,4321 RUB.
<http://cbr.ru/>

Ekonominė informacija apie Lietuvą

- Rusijos Federacijos transporto ministro pavaduotojas Nikolajus Liamovas susitikime su Lietuvos susisiekimo viceministru Rimvydu Vaštaku aptarė Lietuvos vežėjų problemas Latvijos-Rusijos pasienyje. Sutarta rugsėjo mėnesį surengti Bendros Rusijos – Lietuvos komisijos tarptautinių pervežimų autotransportu

klausimais posėdį ir aptarti susitarimų automobilių transporto klausimais realizavimą dar iki Tarpvyriausybės komisijos posėdžio spalio 8-9 dienomis.

<http://www.seanews.ru/news/news.asp?newsID=1005356>

- Rusijos žemės ūkio ministrė Jelena Skrynnik 2009-08-21 susitiko su Lietuvos ŽŪ ministru Kaziu Starkevičiumi, be kitų klausimų, buvo aptartas keturių pieno pramonės įmonių produkcijos tiekimo į Rusiją draudimas. Pasak ministrų, problema yra techninio pobūdžio (Lietuva esą pripažino antibiotikų pieno produkcijoje faktą) ir neįtakoja Lietuvos žemės ūkio produkcijos tiekimo į Rusiją apimčių. Sprendimas dėl šio draudimo bus priimtas rugsėjo 1 dieną. Kita vertus, ministrė Skrynnik pasiūlė pasirašyti „prekinį balansą“, fiksuojantį prekybos konkrečiais produktais apimtis.
<http://www.agronews.ru/newsshow.php?Nid=53996&Page=%7BPage%7D>
<http://www.mk.ru/economics/publications/338261.html>
<http://www.regnum.ru/news/fd-abroad/1198224.html>
- Kiek pavėluotai Rusijos žiniasklaidoje pasirodė pranešimai apie Lietuvos ir Rusijos prezidentų pokalbį telefonu, pažymėdami, kad tai pirmas tiesioginis abiejų šalių vadovų pokalbis per paskutinius 8 metus ir kad nuo narystės ES pradžios Lietuva laikėsi labai griežtos pozicijos Rusijos atžvilgiu pradedant energetika ir baigiant prekyba, tačiau, cituojant Užsienio reikalų ministro V.Ušacko žodžius diplomatinė atstovybių vadovų suvažiavime, „konstruktyvus ir principingo bendradarbiavimo su Rusija paieškos“ lieka vienu svarbiausių Lietuvos užsienio politikos prioritetų.
<http://www.vz.ru/politics/2009/8/27/321844.html>
- Lietuva rengiasi prašyti Europos Sąjungos labiau subsidijuoti sūrių eksportą į Rusiją, nes pastaroji padidino importo muitus. Šiuo metu subsidijos siekia 12,27 – 24,45 eurus už 100 kg.
http://www.dairynews.ru/news/index.php?IBLOCK_ID=1&SECTION_ID=2&ELEMENT_ID=18837
- Lietuvos BVP antrąjį metų ketvirtį išaugo 1,8 procento, lyginant su pirmuoju, tačiau buvo 20,2 procento mažesnis, nei 2008 metų antrą ketvirtį. Didžiausias nuosmukis (46,1 procento) užfiksuotas statybų versle, pramonėje ir energetikoje (25,3%), prekybos, transporto ir ryšių paslaugų versle (21,4%).
<http://www.banki.ru/news/lenta/?id=1413964>
- Sunkvežimių eilių ties Latvijos ir Rusijos siena nebeliko.
<http://www.rian.ru/incidents/20090829/182883655.html>
- Naujų agentūros REGNUM svetainėje cituojami Užsienio reikalų ministro V.Ušacko, UR viceministrės A.Skaisgirytės-Liauškienės ir Ūkio ministro D.Kreivio pasisakymai Lietuvos diplomatų suvažiavime apie ekonominės diplomatijos svarbą ir nūdienos uždavinius.
<http://www.regnum.ru/news/1200453.html>
- Europarlamentaras Rolandas Paksas siūlo pratęsti Ignalinos atominės elektrinės eksploataciją, nors elektrinės direktorius tvirtina, kad nepaisant elektrinės galimybių toliau dirbti pratęsimui jau nebegalima suspėti pasiruošti techniškai – esą nebebus suspėta laiku pagaminti branduolinio kuro kasečių.
<http://www.rian.ru/world/20090827/182634983.html>
<http://www.oilru.com/news/135927/>
- Rusijai paskelbus apie kai kurių lietuviškų pieno produktų importo į šalį draudimą, tiesioginiu pieno produktų importu iš Lietuvos susidomėjo Azerbaidžanas, iki šiol įvežantis juos per Rusiją.
<http://www.arnews.ru/news/1200243.html>
- Lietuvos Vyriausybė centralizuos viešųjų pirkimų vykdymą taip užtikrindama jų skaidrumą.
<http://www.rosbalt.ru/2009/08/28/667370.html>

Parengė Saulius Valainis, Lietuvos ambasados Rusijos Federacijoje patarėjas